

Da sønderjyderne fik nye penge

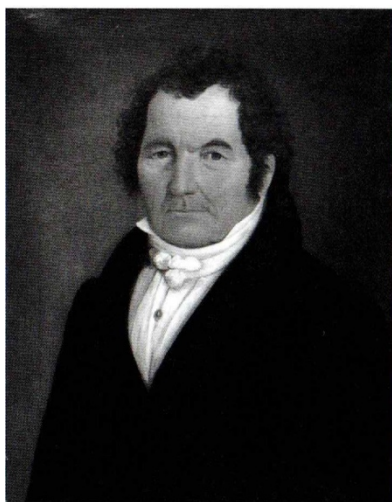
En kortlivet territorial valuta

Omkring tidspunktet for udstedelsen af bekendtgørelsen om angivelse af handel med rigsmønt begyndte udviklingen langsomt at vende. Courantmønter og andre uønskede pengesorter blev et stadig mere sjældent syn på de sønderjyske markedspladser, om end de formentlig aldrig forsvandt helt fra cirkulationen. Omkring 1860 havde rigsmønten tilnærmelsesvis etableret sig som en egentlig territorial valutaenhed i Sønderjylland.

Rigsmøntvalutaens epoke i helstaten blev under alle omstændigheder kortvarig. Efter krigen i 1864 overgik pengesystemet i Sønderjylland til tysk møntfod.

I flensborgområdet spillede dansk valuta dog fortsat en betydelig rolle.

Efter Genforeningen i 1920 blev danske kroner indført i den del af Sønderjylland, som efter folkeafstemning blev indlemmet i Danmark.

Indførelsen af rigsmønten gav anledning til en vis usikkerhed om de fremtidige forretningsmuligheder i det sønderjyske erhvervsliv. Den helstatsorienterede og kongetro kniplingskræmmer Jens Wulff (1774 - 1858) fra Brede lod disse bekymringer komme til udtryk i sin dagbog. Her portrætteret ca. 1840.

Medlemsblad for:
**Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig**

Redaktion/ Kommission:

Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager
jensmadsen@moneta.dk
Tlf.: 40 14 21 63

Gengivelse af artikler kun
efter indhentet tilladelse
og med kildeangivelse.

Formand:

Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.
Tlf.: 74 43 34 82
Fakjaer@mail.tele.dk

Brevbud:

Ved brevbud betales 3% i
salær og evt. porto.

Faste brevbud skal være
fremme dagen før auktionen.

Modtages af
H. C. Deelee
Genner Bygade 29
6230 Røde Kro
Telefon 74 66 49 50
hansdeele@bbsyd.dk

Oplag: ca. 100 stk.

Foreningens vedtægter kan
altid rekvireres hos
formanden.

www.nfns.dk

Tryk: Langenberg
Sønderborg

Litteratur

Helleiner, Eric: *The Making of National Money: Territorial Currencies in Historical Perspective*. 2003.

Henningsen, Lars N.: Statsbankerotten 1813. I: *Sønderjysk Månedsskrift* 2013, side 295-302.

Iversen, Peter Kr.: Kniplingskræmmer Jens Wulffs dagbog 1854-1858. I: *Sønderjyske årbøger* 1955, side 55-152 og 184-248.

Jørgensen, Harald: *Statsrådets forhandlinger 1848-1863 V*. København 1962.

Märcher, Michael: *De kongelige møntsteder i Altona og København 1813-1873*. Odense 2012.

Møller, Erik: *Helstatens fald I-II*. København 1958.

Neergaard, Niels: *Under Junigrundloven I-II*. København 1973 [1892/1920].

Artiklen blev første gang bragt i Sønderjysk Månedsskrift 8 2016 for Historisk Samfund for Sønderjylland.

Medlemssalg nr. 486**tirsdag den 14. december 2021**

Nr	Medl		Kons	Opr. Pris	
		Sedler			
1	38	DK Avnbøl 50 pf. Si. 8	0	25	
2	38	DK Avnbøl 50 pf. Si. 8A	0	90	
3	38	DK Dybbøl 25 øre Si. 27	0	45	
4	38	DK Dybbøl 50 øre Si. 28	0	50	
5	38	DK Sønderborg 10 pf. Si. 92A	0	75	
6	176	D 3 forsk. notgeld fra region Slesvig	lot	hb	
7	176	Pose med diverse sedler mest Tyskland	Lot	hb	
8	100	D Militær sedler: 2 x ½ m, 1 m, 5 m, 10 m, 50 m (Allierte Militärbehörde WII)	Lot	50	
9	100	DK 6 forsk. 1 øre frimærkepenge 	Lot	60	
10	100	DK 6 forsk. 1 øre frimærkepenge 	lot	60	
11	100	DK Nødsedl. Aabenraa 25, 50 pf Si1,2	0,01	10	
12	100	DK Nødsedl. Augustenborg 50 pf, 1 m Si4,5	0	25	
13	100	DK Nødsedl. Augustenborg 1 kr Si7	0	35	
14	100	DK Nødsedl. Daler 25 pf Si25	0	15	
		Mønter			
15	100	6 forsk tyske postkort med aftryk af mønter (ca 1900) fra DK, NL, F, H, A, USA 	lot	50	
16	100	DK 1 øre 22 stk forsk C9-F8-C10-F9	Lot	hb	
17	100	DK Mejeri polet SK. M. BEVTOFT	1+	75	
18	100	DK C4 1 søsling 1624 H171 Si163.2 Glückstadt	1	75	
19	100	DK F3 2 sk 1649 H124 Si14.1	1	60	
20	100	DK F3 2 sk 1653?	1	50	
21	100	DK F3 2 sk 166? H134	1	50	
22	100	DK F3 2 sk 1661 H132A Si18.1	1+	175	
23	100	DK F3 2 sk 1662 H132B Si18.5	1(+)	125	
24	100	DK F3 2 sk 1663 H132B Si18.5 k.rev.	1+	125	
25	100	DK F3 2 sk 1667 H140C Si23.6	1+	175	
26	100	DK F3 2 sk 1668 H140A Si23.2 k.skad.	1(+)	175	
27	100	DK C5 4 sk 1693 H128 Si131.1	1-	25	
28	38	DK Kgl. Børnemøntsæt 2016	0	95	
29	38	DK Kgl. Møntsæt 2007	0	65	

30	38	DK 1 medalje Kong Christian X 1912-1937	0	45	
31	38	DK 10 øre 1911	1+	200	
32	38	DK 10 øre 1912	1+	35	
33	38	DK 10 øre 1945	1	100	
34	38	DK 1 krone 1892 	01	275	
35	38	DK 1 krone 1930	1	60	
36	38	DK 1 krone 1938	1	50	
37	38	DK 1 krone 1954	1++	90	
38	38	D 25 Pfennig 1912F	1++	20	
39	38	D 1 Reichsmark 1934A	1+	20	
40	38	D 5 Reichsmark 1934E	1+	30	
41	38	D 2 mark Hindenburg 1937J	1+	30	
42	38	D 5 mark Hindenburg 1937E	1++	40	
43	86	KD 1 øre 1926, 1927N	1	40	
44	86	DK 2 øre 1926	1+	280	
45	86	DK 1 kr 1954	01	50	
46	86	DK 1 kr 1930, 1938	1(+)	70	
47	86	DK 2 kr 1959	1+	45	
48	86	DK 2 kr 1958 jub	0	50	
49	86	DK 2 kr 1912 jub	1++	50	
50	86	DK 3 stk 1 sk 1771	Lot	hb	
51	86	DK 1 pose skillings mønter	Lot	hb	
52	86	Sverige 1 pose gangbar mønter (53,20)	Lot	25	
53	86	7 stk 5 kr poletter	Lot	Bud	
54	86	USA 1 pose mønter	Lot	20	
55	86	D 2 euro 2002-2012	0	25	
56	86	D 2011 6 stk medaljer sølvbelagt	0	95	
57	83	Afghanistan 3 forsk mønter	Lot	5	
58	83	DK 1 sk 1856 Si9.2	1	40	
59	83	DK 16 sk 1856	1	40	
60	83	DK 2 kr 1952 jub	1+	75	
61	83	NO 5 øre 1933	1	100	
62	83	NO 2 øre 1944 okkupation mønt	1	25	
63	83	NO 1 ke 1997, 5 kr 2000	01	5	
64	83	SV 5 øre 1892	1	10	
65	83	SV 8 mønter	Lot	20	
66	83	Finland 10 penni 1912	1	30	

67	83	Finland pose med mønter 85 g	Lot	10	
68	83	D 1 pf 187A, 1903	1	4	
69	83	D 2 mark 1906A	01	100	
70	83	D 2 mark 1913 jub J109 KM532	01	100	
71	83	D 3 mark 1922J	1+	5	
72	83	Frankrig 5 franc 1970, 1971	01	20	
73	83	Holland 6 x 25 cent, 12 x 10 cent, 4 x 5 cent, 6 x 1 cent	Lot	12	
74	83	Holland 2x 1 gulden 1969, 2 gulden 1969	01-1+	20	
75	83	Holland 2,5 gulden 1963	1+	25	
76	83	Irland 1 pund 1995 KM27	1+	5	
77	83	Schweiz 5 franc 1968	01	20	
78	83	Canada pose mønter 69 g	Lot	20	
79	83	New Zealand 2 x 1 florin 1947	1,1	20	
80	83	USA ½ dollar 1969 40% sølv	1+	50	
81	83	USA 1 dollar 1979, 2000	01	15	
82	37	DK banksæt 1974	0	10	
83	37	DK banksæt 1977	0	10	
84	37	DK banksæt 1978	0	10	
85	37	DK banksæt 1979	0	15	
86	37	DK banksæt 1985	0	15	
87	37	Madagaskar 9 mønt	Lot	hb	
88	37	Øst tyskland 8 mønter	Lot	Hb	
89	37	DK 12 mønter	Lot	Hb	
90	37	DK 16 mønter	Lot	hb	
91	37	DK 4 mønter	Lot	10	
92	37	DK Frankrigshjælpen 1945	1+	15	
93	37	DK Danmarks Ulands hjælp 1962	1+	15	
94	37	DK medalje UNICEF MARCH 1989	1+	10	
95	37	DK medalje UNICEF MARCH 1990	1+	10	
96	37	DK medalje UNICEF MARCH 1991	1+	10	
97	37	DK medalje UNICEF MARCH 1992	1+	10	
98	37	Italien 100 lire 1960	1+	5	
99	37	Madagaskar 20 francs 1953	1	hb	
100	37	Grækenland 2 drachmer 1978	1	hb	
101	37	Ungarn 5 forint 1972, 10 filler 1980, 20 filler 1975, 50 filler 1976	0	20	

102	37	Mexico 1 peso 1978	0	5	
103	37	Portugal 2,5 escudo 1982	0	5	
104		Slesvig Holsten Gottorp F4 4 schilling 1695 bukket St3.1 L431 Si4.1 	1	100	
105		DK 16 sk 1858 vs	1+	50	
106		DK ½ rigsdaler 1855 	1++	200	
107		DK pose med mønter 400 g	lot	hb	
108		DK 1 øre 1891, 1899, 1899	Lot	hb	
109		DK 2 øre 1874?, 1899, 18??., 1919bz,1920	Lot	hb	
110		DK 5 øre 1882	1	Hb	
111		DK 5 øre 1921	1+	Hb	
		Sedler			
112		DK 5 kr 1937E Hannibal Si102 	01	125	
113		DK 5 kr 1940F Friis Si102 	0-01	150	
114		DK 5 kr 1940G Lund Si102, 5 kr 1942H Lund Si102	1-	Hb	
115		DK 5 kr 1943J Lund Si102 	01	60	
116		DK 5 kr 1958 B9584A Svend Nielsen Si129 	0	125	
117		DK 5 kr 1959 C1593A Hartogsohn Si129	1	Hb	
118		DK 10 kr 1943 V Neergård Si105 	01-0	80	
119		DK 10 kr 1943 V Teilmann Si105 	01-0	80	
120		Østrig 5 stk notgeld Giesshübl 15.06.1920 limrester	Lot	hb	
121		DK 10 kr 1952 A8521B Si130 Haugen Johansen	1-	50	
122		DK 100 kr 1943B Teilmann Si111 	0	1000	
123		DK 100 kr 1944e Friis Si125	1	150	
124		DK 100 kr 1970 B3706A Svend Andersen Si137 	0-01	200	
125		D Bielefeld 1000 mark 15.12.1922 Grab60c 	0	800	

: se billede på www.nfns.dk

Hammerslagspris ved medlemssalg og auktion den 12. oktober 2021

Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris
1	10	22	20	43		64	46	85	56	106	10
2	14	23	20	44		65	62	86	32	107	10
3	14	24	20	45		66	70	87		108	
4	35	25	26	46		67	110	88		109	10
5	30	26	40	47		68	400	89	40	110	
6	25	27	80	48		69	350	90		111	10
7	25	28	54	49	65	70	300	91	50	112	10
8	25	29	42	50	55	71		92		113	10
9	12	30		51	35	72		93		114	
10	15	31		52	210	73		94		115	10
11	65	32	56	53	210	74		95		116	5
12	65	33	40	54		75		96		117	10
13	45	34	52	55		76		97		118	
14	64	35	40	56		77	48	98	12	119	
15		36		57		78	560	99	41	120	10
16		37	58	58	60	79	155	100	76	121	15
17	45	38	58	59		80	215	101	50	122	10
18		39	60	60	75	81	215	102	106	123	10
19	110	40		61		82	125	103	126	124	20
20		41	225	62		83	600	104	40	125	16
21		42		63	20	84		105	10	©	

Numismatisk Forening afholder medlemsmøde med auktion **tirsdag den 14. december 2021 kl. 19.30** i NygadeHuset i Aabenraa.

Materialet kan beses fra kl. 19.00. Traditionen tro afholder vi lottospil med mange fine gevinster og medlemmernes pårørende er meget velkomne.

Som vi plejer er der blomster til damerne.

Kl. ca. 20.30 er foreningen vært ved kaffen.

.....